K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rad, Konwentu Org. Niepodl.

Nr.104 . 31,grudnia 1943 W.P.Rok V.

I. SPRAWY POLSKIE.

Panu Prezydentowi złożyli życzenia świąteczne i noworoczne premier Mikołajczyk, imieniem Rządu, oraz Nacz. Wódz gen. Sosnkowski i min. obrony nar. gen. Kukiel, imieniem Wojsk Pol.

Nacz Wódz przesłał prem. Mikołajczykowi nast. depeszę: "W imieniu wszystkich Sił Zbrojnych RP i w swoim własnym przesyłam Panu Premierowi najserdeczniejsze życzenia. Niech Bóg Wszechmogący użyczy Panu sił i mocy do wyprowadzenia Polski na drogę wolności i swobody".

Premier Mikołajczyk odpowiedział Nacz Wodzowi: "Dziękuję serdecznie za życzenia i przesyłam Panu Generałowi życzenia dla Wojska Polskiego, aby przy pomocy Bożej dane Mu było wywalczyć wolność".

Gen. Anders przesłał do min. wojny gen. Kukiela nast. depeszę: "W imieniu armii pol. na Wschodzie i w własnym przesyłam życzenia. Wierzę, że Nowy Rok poprowadzi Wojsko Pol. do Polski. Armia pol. jest do tego marszu gotowa".

Min. Strasburger wydał z okazji Świąt orędzie do Polaków na Wschodzie. Min. podkreślił w nim, że przybył na Wschód, aby przygotować się wraz z rodakami do powrotu do Ojczyzny. "Dziś niema ani wojskowych, ani cywilnych, ani członków poszczególnych partii, są tylko Polacy, ożywieni jedną myślą oswobodzenia Polski. W uwolnionej Ojczyźnie wszyscy będziemy pracować w atmosferze wzajemnej życzliwości nad odbudową Polski".

Papież przyjął 26.XII. na osobnej audiencyj amb. RP. Dr. Kazimierza Papée, który złożył życzenia Papieżowi imieniem Pana Prezydenta.

Rozgłośnia londyńska nadała 30.XII. w serwisie europejskim audycję kolęd pol. w wykonaniu chóru Wojska Pol., oraz utworów Moniuszki w wykonaniu orkiestry BBC. W czasie audycji podawano krótkie objaśnienia w języku ang., zapowiedzi były po polsku i po angiel. Wykonano pod dyr. Jerzego Kołaczkowskiego nast. kolędy: "Wśród nocnej ciszy, Bóg się rodzi, Lulajże Jezuniu itd. Orkiestra BBC odegrała uverture do opery "Halka" i tańce góralskie z "Halki" Moniuszki.

Zapowiedziana podróż prem. Mikołajczyka do Waszyngtonu żywo jest omawiana w prasie anglo-sas. Amer. min. C. Hull zapytany o nią w parlamencie odpowiedział, że wizyta premiera pol. nastąpi wkrótce i będzie ona ważnym wydarzeniem, podobnie jak inne wizyty premierów rządów emigrac. Min. Hull dodał, że spodziewa się, że wkrótce będzie mógł w tej sprawie więcej powiedzieć. 29.XII. odbyło się posiedzenie Rady Min. pod przew. Premiera, na którym załatwiono sprawy bieżące. Wiceprem. Kwapiński 22.XII. opuścił Nowy Jork. Przed odjazdem do Londynu odwiedził on burmistrza N. Jorku La Guardia i złożył podziękowania Polonii amer. W przemówieniu pożegnalnym zaznaczył: "Opuszczam Amerykę po 2-miesięcz. tu pobycie. Jestem przekonany, że UNRRA będzie wkrótce gotowa do spełnienia swych zadań. Skorzystałem z pobytu w Waszyngtonie, aby w rozmowie z dyr. Lehmanem omówić sprawy i potrzeby Polski. Wszystkie nasze potrzeby są tu dokładnie brane pod uwagę. UNRRA jest pierwszą śmiałą próbą współpracy zjednoczonych narodów. Abyśmy w roku przyszłym mogli już spędzić Święta w wolnej i niepodległej Polsce.

W Kairze odbył się obchód 25-letniej rocznicy powstania w Wielkopolsce, w którym wzięli udział min. Strassburger i gen. Anders.

Firma Nelson w Londynie wydała w języku ang. "Krzyżaków" Sienkiewicza z przedmową lorda Vansittarta. Lord Vansittart przytacza szereg głosów uczonych pol. i niem. na temat stosunków polsko-niem. i twierdzi, że Niemcy dlatego taką nienawiścią dyszą ku Polsce, ponieważ Polska zawsze przeciwstawiała się ich parciu na wschód. "Krzyżacy" świetnie przedstawiają psychikę Niemców i są obecnie powieścią b. aktualną. Jeden z teatrów lond. gra z powodzeniem sztukę o bitwie powietrznej o Londyn. Jednym z głównych bohaterów sztuki jest polski pilot myśliwski, witany zawsze b. owacyjnie. Podobnie w Sztokholmie bohaterem szwedzkiej sztuki jest pol. pilot. Pojawienie się jego

na scenie jest zawsze gorąco witane przez chłodną naogół publiczność szwedzką.

Amer. gener. lotnictwa Anderson wyraził się do dziennikarzy: "O pol. myśliwcach słyszałem już wiele w St. Zjednoczonych. Teraz sam się przekonałem, że są doskonali. Dziś każdy lotnik amer. wie o swych pol. kolegach. Jeśli widzi w powietrzu szczególnie piękną walkę, to zgóry ma przekonanie, że tam walczy Polak".

Gen. Józef Barzyński ma najwyższy stopień wojskowy wśród Polaków amer. Położył on wielkie zasługi przy rekrutacji armii amer. jako komendant okręgu rekrutacyjnego w Chicago. Na wniosek jednego z członków Kongresu list arcybiskupa Chicago, podkreślający zasługi gen. Barzyńskie, umieszczono w archiwum Kongresu. Córka gen. jest pomocnikiem w pomocniczej służbie kobiet, a syn jako lekarz pracuje w amer. Czerwonym Krzyżu.

St. Zjednoczone Ameryki północ. mają około 5 milionów obywateli pochodzenia pol. Stanowić oni będą podstawę współpracy Polski z Ameryką.

PAT ogłosił wywiad z p. Bielakiem, który świeżo przybył z kraju do Londynu. Ludność pol. w kraju instynktownie szuka kontaktu z organizacjami Polski Podziemnej, odnosi się też do nich z zaufaniem i szacunkiem. Ofiarność społeczeństwa na te cele jest znaczna. Niemcy w Polsce stracili na butności, czują bowiem, że wojnę przegrali, dla Polaków otwiera się zaś nowy świat.

W Szkocji rozpoczęto 2 kursy służby pomocniczej u kobiet. Biorą w nich udział Polki z Kanady i St. Zjednoczon.

Rozgłośnia lond. w serwisie czeskim podała, że w Bratysławie dokonano zamachu bombowego na pociąg z urzędnikami niem. z Polski, w którym wielu Niemców zginęło. Zamachu dokonały polskie oddziały bojowe.

"Świt" donosi, że Niemcy pospiesznie ewakuuję państwa bałtyckie.

"Świt" podaje, że 35 gospodarstw i ponad 7 tys. sklepów w zach. Polsce oddano w ręce uciekinierów niem. z zachodu. Gospodarstwa te i sklepy były pierwotnie przeznaczone dla żołnierzy frontowych. Stąd walka między wojskiem a przybyszami o podział łupów. "Świt" zauważa, że Niemcy zbliżają się do granicy wytrzymałości. W Berlinie szyby otrzymuje się na receptę lekarską, gdy ktoś silnie zaziębiony i nie może wytrzymać w mieszkaniu bez okien. Trzyma ich jeszcze w ryzach: 1/ determinacja osaczonego zewsząd zwierza, 2/ strach przed bolszewikami, 3/ nawyk do ślepego posłuszeństwa. Ogólny jednak zamęt rośnie z dnia na dzień. W tych okolicznościach "podniosła" odezwa gub. Galicji dr. Wächtera do "ludności Galicji" wyrażająca nadzieję, że w 1944 r. Galicja wzniesie się jeszcze wyżej, wygląda na proroctwo. Tak, "Galicja" w nowym roku rzeczywiście się podniesie, bo uwolniona wreszcie od Niemców, a daj Boże, ochroniona od Sowietów nakoniec wróci do Ojczyzny i zacznie gospodarować we własnym domu, bez Wächtera, bez Hollera, bez Franka, nakoniec wolna i swobodna.

II. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHOD: Admiralicja ang. ogłosiła 28. XII. szczegółowy raport o zatopieniu niem. pancernika "Schanhorst". Spotkały się z nim 2 zespoły marynarki bryt. w składzie jednego pancernika, 4 krążowników i 4 kontrtorpedowców z d-cą admirałem Fraser. "Schanhorst" dzięki swojej szybkości uniknął w ciągu całego dnia spotkania z ciężkimi jednostkami i dopiero wieczorem uległ atakowi torpedowemu 3 ścigających go torpedowców. Z załogi "Schanhorsta" liczącej 1461 osób zostało zaledwie kilka uratowanych. Utrata "Schanhorsta" posiada poważne konsekwencje dla Niemiec, jak to przyznaje Jean Pekuis / rozgłośni paryskiej, a łącznie utratą 3 krążowników stanowi cios wobec zbliżającej się inwazji. Jednocześnie stoczono walkę morską na wodach Zatoki Biskajskiej gdzie z 11 niem. kontrtorpedowców zatopiono 3 i 3 poważnie uszkodzono, prócz tego okręt handlowy przez eskadrę samolotów czeskich.

29. XII. w nocy RAF bombardował ponownie Berlin, połączenia telefoniczne Berlina ze Szwecją przerwano przez 2 godziny. Korespondent szwedzki "Dagens Nyheter", donosi o wielkich pożarach w Berlinie. Gen. Anderson oświadczył, iż w niedługim czasie lotnictwo am. dokonywać będzie nalotów na Niemcy

wychodzących daleko poza zasięg myśliwców.

POŁUDNIE: 27.XII. Kanadyjczycy zdobyli dalsze ulice w Ortonie i Villa Grande na płd od Ortony. 28.XII. Niemcy przyznali się do utraty Ortony. Bombardowano objekty między Anconą a Pescarą. Wojska 8-mej armii walczą z nieprzyjac. na odcinku szerokim 30 klm. od wybrzeża Adriatyc. w głąb lądu. Niemcy sprowadzili na front dalsze posiłki. Lotnictwo sprzym. uderzyło na cele w rej. Rzymu i Vicenzy. Zniszczyło tory kol. w Reminie i port Pireus w Grecji. Wojska kanadyj. dotarły na 16 klm. od Pescary. Ciężkie walki toczą wojska amer. na przedmieściach San Vittore. Na Bałkanach partyzanci albańscy utrzymują stałą łączność z partyzantami jugosłowiańskimi. Wojska jugosł. zostały zmuszone do opuszczenia wyspy Korczuli. Według otrzymanych wiadomości przez prem. greckiego Suderosa Niemcy wyrzucili z mieszkań 100 tys. Greków.

WSCHÓD: Wojska gen. Watunina zajęły 27.XII. dalszych 100 miejscowości, wśród nich Andruszówkę, 30 klm. od Berdyczowa, oraz 2 miasta powiat. w rej. Żytomierza. Niektóre oddziały sow. są 8 klm. od Witebska. Na płd-zach. od Fastowa zajęto wiele miejscowości. Biała-Cerkiew jest zewsząd otoczona. Na froncie kijowskim zajęto Korostyszów oraz Kotyjówkę. 29.XII. zdobyto Korosteń, oraz 250 miejscowości, w tej liczbie Czerniaków. W łuku Dniepru bolszewicy podjęli atak na zachód od Zaporoża, gdzie wzięto 30 miejscowości oraz Chortowską wyspę na Dnieprze, na północ od Zaporoża. Najsilniejszy nacisk wywierają Moskale w kierunku na Berdyczów i Kazatin. W rej. Kirowogradu odbito kontrataki niem. W jednym dniu stracili Niemcy 113 czołgów. Bolszewicy osiągnęli już punkt odległy o 80 klm. od polskiej granicy. Korespondent Winterton donosi z Moskwy ofenzywa sow. na froncie kijowskim przybiera nieoczekiwane rozmiary. Najbardziej zdumiewający jest fakt, iż wojska sow. znajdują się tylko 6 klm. na płd wschód od ważnego węzła kol. Kozacin. Zajęto Białopolie i Skwirę, 30 klm. od Białej Cerkwi.

DALEKI WSCHÓD: Wojska am. dokonały drugiego lądowania na przylądku Gloster na N. Bretanii. Oddziały, które wylądowały w niedzielę poczyniły dalsze postępy. 28.XII. ogłoszono w Waszyngtonie, iż am. łodzie podwodne zatopiły 12 okrętów japoń.

III. RÓŻNE.

Dnia 29.XII. złożył premier Churchill podziękowanie wszystkim, którzy składali mu życzenia powrotu do zdrowia, oraz oświadczył, iż obecnie udaje się do nieznanej miejscowości w celu zupełnego wyleczenia się.

28.XII. gen. Eisenhower oświadczył: wygramy wojnę w 1944 r. Jedynym czynnikiem potrzebnym do tego zwycięstwa jest aby każdy mężczyzna i każda kobieta ze St. Zjednocz. i Anglii wypełnili swój obowiązek. Gen. Eisenhower podkreślił, iż wojska francuskie otrzymają obecnie broń i wezmą udział w ataku na twierdzę europ.

Marsz. lotnictwa Artur Tedder mianowany został zastępcą gen. Eisenhowera.

Gen. Devers, dotychczasowy d-ca am. floty powietrznej w Anglii mianowany został zastępcą gen. Wilsona, głównodowodz. w basenie Morza Śródziemnego. Głównodowdząc. floty inwazyjnej został admir. Bertrand sir Ramsey. Głównodz. lotniczych sił alianc. Strafford Ly Malory, organizator i d-ca lotnictwa myśl. ang. Szefem lotnictwa w basenie Morza Śródziemnego został gen. Ieker, zastępcą jego gen. Dulittle znakomity pilot rekordowy, który przeprowadzał nalot na Tokio.

Gen. Delotre de Fasigny przybył do Algieru i oddał się do dyspozycji Komitetu Narodowego.

Komitet Nar. Jugosławii złożył 23.XII. nast. oświadczenie: "Rządowi jusław. w Kairze zostaje wzbronione wszelkie prawo reprezentowania interesów jugosłowiańskich. Rząd ten zostaje pozbawiony swych funkcji, wszelkie układy i traktaty międzynarodowe zawarte przez ten rząd, tracą swą ważność. Królowi Piotrowi II, zostaje wzbroniony powrót do kraju aż do czasu, którym sam kraj zadecyduje o tym, czy monarcha może pozostać".

Gen. Montgomery oświadczył: "Nigdy nie rozpoczynałem bitwy lądowej, aż nie wygrałem bitwy lotniczej. To jest pierwszy niezbędny warunek zwycięstwa, drugi to doskonały zgra-

nie armii powietrznej i lądowej. Nie można pokonać dobrego przeciwnika, a żołnierz niem. jest b. dobrym przeciwnikiem i dobrze dowodzonym, jak tylko przy absolutnej współpracy wojska lądowego z lotnictwem.

Prez. Roosevelt zgodził się na oddanie kolei amer. pod zarząd wojskowy, celem uniknięcia strajku. Z pośród 20 związków kolejowych, 17 przyjęło tę propozycję, 3 tylko odmówiło. Do 28. XII. Amerykanie spuścili na wodę 1855 statków handlowych. Flota wojenna amer. posiada 42 lotniskowce. St. Zjednoczone dostarczyły do listopada b. r. Zw. Sow. 7 tys. samol., 3500 czołgów, 175 tys. samochodów.

Korespondenci amer. donoszą, iż na wybrzeżu Anglii odbywają się ogromne manewry ameryk. Całe okręgi wysiedlono z ludności, pobudowano bunkry, identyczne jak niem. nad kanałem. Wojska amer. przeprowadzają próbne ataki. W całej zresztą Anglii odbywają się manewry wszystkich broni, ziemno-wodno-powietrzne. Huk dział rozlega się bez przerwy w dzień i w nocy. Na wodach przybrzeżnych panuje niesłychany ruch. Okręty wszelkich rodzai, od pancerników i krążowników aż do najmniejszych barek desantowych są wciąż w ruchu. Olbrzymie armie sprzymierzonych przechodzą końcowy trening przed ostateczną rozprawą.

Moskiewski dziennik "Wojna i klasa pracująca" umieścił ostrzeżenie pod adresem państw wasalskich: "Państwa te muszą zrozumieć, że jakkolwiek jeszcze nie jest zapóźno, to dalsza praktyka pociągnie ich w katastrofę w raz z Niemcami.

Marszałek Smuts przemawiał z Pretorium na temat powojennego świata i pokoju. Państwa alianckie powinne stworzyć organizację, której kośćcem byłyby 4 mocarstwa: St. Zjednoczone, W. Brytania, Rosja i Chiny. Do tego związku byłyby dopuszczone państwa neutralne, natomiast wykluczone byłyby z niego państwa wrogie, któreby musiały przejść przez pewien okres próbny, aby dowieść, że rzeczywiście zmieniły swe poglądy. Pokój musiałby być zabezpieczony przez siłę, zwłaszcza w pierwszym okresie ukonstytuowania się nowego porządku dostarczona głównie przez 4 mocarstwa.

Na fundusz prasowy złożono w zł.: Ziu-GA 40, Kazetka 10, Sikorki 20, Kazia 10, Sulimir 50, Walercia 25, Czerwony 25, Narwik 100, XY 83.

Fundusz specjalny: Rowern 2 ubrania zimow., 3 półkożuszki, 5 swetrów, 6 par butów, 33 p. bielizny, 25 klg. cukru, 30 kg. kawy, 4 kg. herbaty, 500 zł. na konserwy, Row. 25 par bielizny, Rowa 42 p. bielizny, Komyjka 10 kg. cukru, 25 kg. mąki, 20 kg. kawy, Starka suchary, apteczka, 500 zł. Jelito 2 kg. cukru, 2 kg. kiełbasy, Stary I, II, 10 kg. mąki, 200 papierosów, Stan 70 zł. Wis 20 zł., Wilk 3 paczki kawy, 20 dkg. cukier. Wac konserwa, Babcia konserwa 100 papierosów, 1/2 litr likieru, St. 200 pap. Łysy 100 pap. A, S. 100 pap., Litka 100 pap., Marta 100 pap., Dencio 100 pap. Prymas 20 zł. Ha 100 zł. Tsta 100 Antek 50, Jakaś 20, Rysko 10, Perełka 50, Pasek 10, Gustek 100, Ju 100, Dziki 20, H. K. 30, Kodama 10, Urwald 50, Maciek 50, Stacho 50, Dewajtis 1 kg. tytoniu, skórę na zelówki, Tur i Ska 1/2 litr wódki, 200 pap. 10 kostek mydła, artykuły apteczne i galanteryjne, 2 czapki, szalik, sweter, nausznikí, 5 paczek proszku do prania, 2 [illegible], [illegible] Częstochowa 2 chlebaki, koszula, płótno na chlebaki, Zelona 1 paczka tytoniu, 200 papierosów, 2 par skarpetek, 1 para rękawic i 10 zł.

Tur 650 ark papieru i kalka.

<u>Z ostatniej chwili:</u> 30. XII. wojska gen. Watunina zajęły Koziatin ważny węzeł kolejowy i 300 miejscowości w tym Czerwonoarmiejsk 35 klm. od Żytomierza. W czasie nalotu na Berlin 29. XII. zrzucono 2 tys. ton bomb w ciągu 1/2 godziny. Olbrzymie pożary. 30. XII. w dzień najcięższy dzienny nalot an. na płd-zach. Niemcy. W ciągu 24 godz. nad Niemcami operowało 3000 samol. ang. i am. Nie powróciło łącznie 42 bomb. i 12 myśl. 30. XII. w dzień 500 samol. am. bombardowało płn Francję. 3 myśliwce nie wróciły. W ciągu 6 dni wojska sow. posunęły się o 50-100 klm. dokonując wyłomu szerokiego na 300 klm. Rozbito 8 dywizji pancern. w tym dyw. "Das Reich" i "Adolf Hitler" oraz 14 dywizji piechoty. Zdobyto 1000 miejscowości.

00--00

Z NOWYM ROKIEM 1944 SKŁADAMY SERDECZNE

ŻYCZENIA!